

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 304/2012-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., Advokátska kancelária..., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 12/2007 a jeho uznesením z 30. januára 2012 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 21 CoE 64/2012 a jeho uznesením zo 16. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 12/2007 a jeho uznesením z 30. januára 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 CoE 64/2012 a jeho uznesením zo 16. mája 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere č. 5370534 uzavretej 17. februára 2006 (ďalej len „zmluva“) poskytla sťažovateľka P. Z. (ďalej len „dlžník“) úver v sume 464,71 €, ktorý sa dlžník zaviazal splácať v zmluvne dohodnutých splátkach. Keďže dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, dostal sa do omeškania, v dôsledku čoho sa stal úver okamžite splatným. Sťažovateľka v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi ňou a dlžníkom začala rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeným S., a. s., B. (ďalej len „rozhodcovský súd“), a dlžník bol rozhodcovským nálezom právoplatne zaviazaný na zaplatenie dlhu zo zmluvy. Sťažovateľka podala 5. januára 2007 návrh na vykonanie exekúcie na podklade vykonateľného rozsudku rozhodcovského súdu. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom 12. januára 2007 začal nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Okresný súd v priebehu výkonu exekúcie uznesením sp. zn. 3 Er 12/2007 z 30. januára 2012 rozhodol ex offio tak, že exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 21 CoE 64/2012 zo 16. mája 2012 tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii namietala právne závery okresného a krajského súdu vyslovené v napadnutých rozhodnutiach, ktorým vytkla ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávnych ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich, keď okresný súd a krajský súd „... svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia a s použitím chybných aplikácie a interpretácie...“, za súbežného porušenia viacerých procesných pravidiel spočívajúcich v tom, že „... a) rozhodol nad rámec zverenej právomoci; b) rozhodol bez návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný; c) svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom; d) rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože nevykonal náležité dokazovanie...“.

Sťažovateľka zároveň poskytla ústavnému súdu na zváženie vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na jej právnu vec, keď uviedla: „Zákonodarca priznal všeobecným súdom právomoc posudzovať zákonnosť rozhodnutí rozhodcovských súdov iba v rámci konania o zrušení rozhodcovského rozsudku, teda iba v rámci konania zvláštneho, uskutočňovaného na základe zákona, ktorý bol na úpravu rozhodovania sporov rozhodcovskými súdmi a úpravu uznania a výkonu tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí... prijatý... Všeobecný súd si musí byť vedomí toho, že ani súdy nie sú oprávnené vykonávať priame zásahy do právoplatných rozhodnutí rozhodcovských súdov... Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti,... či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej... ako aj materiálnej... V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť... rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.“

Napadnutému rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľka vyčíta aj nedostatok odôvodnenia, pretože „Porušovateľ v druhom rade v odôvodnení uznesenia prakticky prevzal závery a nadväznú argumentáciu súdu prvého stupňa, pričom však z obsahu tohto uznesenia nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by poukazovali na to, že došlo týmto súdom

k reálnemu preskúmaniu rozhodujúcich otázok. Odvolací súd vôbec neprihliadol k odvolacím dôvodom, ktoré uviedol sťažovateľ vo svojom odvolaní.“

V závere svojej argumentácie sťažovateľka zdôraznila, že *„Exekúcia bola začatá zákonným spôsobom, na základe vykonateľného a platného exekučného titulu, ktorý naďalej existuje a zotráva platným, právoplatným a vykonateľným. Súd po vykonaní prieskumu exekučného titulu vydal súdnemu exekútorovi poverenie na výkon exekúcie. Od vydania exekučného titulu, ani od vydania poverenia na výkon exekúcie nenastali žiadne nové právne ani skutkové okolnosti, ktoré by mali viesť k zmene postoja súdu.“*

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, zruší napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu.

II.A

K namietanému porušeniu označených práv postupom a napadnutým rozhodnutím okresného súdu

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny

mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu a postup, ktorý mu predchádzal, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým rozhodnutím krajského súdu

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd v danom prípade považoval za významné vyriešiť zásadný problém sťažovateľky, a teda či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia zastavená, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu, ktoré konanie pred rozhodcovským súdom nadväzovalo na rozhodcovskú doložku uzatvorenú medzi sťažovateľkou a dlžníkom v zmluve.

Z napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva jeho stotožnenie sa so závermi napadnutého rozhodnutia okresného súdu, ktorý svoje rozhodnutie o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku založil na právnom závere o absencii vykonateľného exekučného titulu z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok vydaný vo veci sťažovateľky je nulitným aktom. Okresný súd posúdil právny vzťah medzi sťažovateľkou a dlžníkom ako spotrebiteľský právny vzťah a následne vychádzajúc z príslušných ustanovení § 52 a § 53 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“) v nadväznosti na ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách aplikoval na jeho posúdenie ustanovenia spotrebiteľského práva. Ako rozporné s týmito právami následne vyhodnotil ustanovenia zmluvy o úvere zakladajúce právomoc rozhodcovského súdu na konanie z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky ako absolútne neplatnej zmluvnej podmienke, ktorej účinky spôsobujú značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech dlžníka ako spotrebiteľa, ako aj z dôvodu nedodržania písomnej formy rozhodcovskej doložky. Pokiaľ je teda právomoc rozhodcovského súdu založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nepochybné, že aj samotný rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorý by bol vynutiteľný v exekučnom konaní.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 21 CoE 64/2012 zo 16. mája 2012 na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia okresného súdu ďalej uviedol:

„Odvolací súd vo vzťahu k odvolaniu oprávneného, čo do vyhlásenia exekúcie za neprípustnú a zastavenia exekúcie konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti dopĺňa, že dojednaná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda je neplatná, pričom nekalý charakter tejto rozhodcovskej doložky aj odvolací súd videl v tom, že aj keď bola daná možnosť riešiť spory aj v riadnom súdnom konaní, zároveň z rozhodcovskej doložky vyplynula ustanovená podmienka, ktorá zároveň túto možnosť vylučuje, pričom je to práve veriteľ, kto podal žalobu proti spotrebiteľovi ako prvý, takže ustanovenie o možnosti podať žalobu aj na súde (rozumnej všeobecnom) je pre spotrebiteľa prakticky irelevantná, keď po podaní žaloby veriteľom na rozhodcovskom súde spotrebiteľ stráca možnosť (podľa dojednanej rozhodcovskej doložky) žalovať protistranu na riadnom súde. Spotrebiteľ (povinný) fakticky tak stráca právo brániť sa voči nárokom zo zmluvy na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Uvedené vyplýva priamo z čl. 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Je potrebné skonštatovať, že za neprijateľné treba považovať už riziko, že spotrebiteľovi jeho zmluvný partner (veriteľ - oprávnený) prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými spôsobmi riešenia sporu) vykonávaného zmluvným partnerom spotrebiteľa a už takáto možnosť spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rovnako stále platí, že túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovno - cennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor (teda len v takom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať). Krajský súd v Žiline poukazuje na to, že sa nestotožňuje ani s námietkou odvolateľa, že exekučný súd nie je oprávnený opätovne preskúmať exekučný titul, resp. že nemá právomoc opätovne preskúmať exekučný titul s poukazom na dôvody uvedené v odvolaní, túto námietku vyhodnotil za nedôvodnú. Odvolateľ namieta, že exekučný súd nie je oprávnený uskutočňovať revíziu exekučného titulu postupom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku,

pričom súd však poukazuje na to, že o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zároveň jej zastavení rozhodoval podľa § 57 ods. pís. g) a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku. Dôvody pre ktoré vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň zastavil sú zrejmé. Zároveň odvolateľ žiadal prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) a podať návrh na súlad ust. § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Súd k tomuto udáva, že v danom prípade prvostupňový súd nerozhodoval o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, ale rozhodoval o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zároveň zastavení exekúcie postupom podľa ustanovení § 58 ods. 1 a § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku. V tomto smere sa odvolací súd stotožnil s vysloveným právnym názorom prvostupňového súdu, že exekučný súd je povinný ex offo v každom štádiu exekučného konania skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie exekúcie a pokiaľ zistí, že exekúcia je neprípustná, je potrebné exekúciu zastaviť. Správne prvostupňový súd konštatoval, že pokiaľ teda bude exekúcia vedená na podklade exekučného titulu, ktorý je v rozpore so zákonom, musí byť v každom štádiu konania aj bez návrhu zastavená. Uvedené skutočnosti vyplývajú priamo z dikcie ustanovení § 57 ods. 1 pís. g) a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku.“

Krajský súd v rozsahu svojej prieskumnej právomoci odvolacieho súdu teda preskúmal v rozsahu sťažovateľkou uplatnených odvolacích dôvodov napadnuté rozhodnutie okresného súdu, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil, a tiež konštatoval, že exekučný súd má právo preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom nielen v štádiu konania pred udelením poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie, ale kedykoľvek v priebehu exekučného konania, a to na návrh účastníka konania, ako aj bez tohto návrhu.

Záver krajského súdu o oprávnení okresného súdu preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z ustanovenia § 57 ods. 1 Exekučného poriadku napr. vyplýva viacero dôvodov, kvôli ktorým exekučný súd už začaté exekučné konanie zastaví, pričom viaceré z týchto dôvodov závisia práve od preskúmania exekučného titulu. Už začaté exekučné konanie tak exekučný

súd obligatórne zastaví, napr. v prípade, ak zistí, že exekučné konanie sa začalo bez toho, aby sa exekučný titul stal vykonateľným [§ 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku], alebo v prípade, ak v už začatom exekučnom konaní zistí, že rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným [§ 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku], alebo ak v prebiehajúcom exekučnom konaní zistí, že právo priznané exekučným titulom dodatočne zaniklo [§ 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku], alebo ak už začatú exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku]. Z ustanovenia § 57 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva povinnosť súdu zastaviť exekučné konanie, ak to vyplýva aj z iného právneho predpisu alebo Exekučného poriadku. Takýmto právnym predpisom bol v okolnostiach posudzovanej právnej veci sťažovateľky nepochybne zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, ktorý vo svojom ustanovení § 45 ods. 1 písm. c) v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zaväzuje súd na zastavenie prebiehajúceho exekučného konania, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Ústavný súd preto konštatuje, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože už z povahy veci vyplýva, že ak všeobecný súd (v danom prípade okresný súd) je podľa zákona oprávnený rozhodnúť aj bez návrhu, t. j. ex offio, urobí tak aj bez vyjadrenia účastníkov konania, pričom neprichádza do úvahy aplikácia takých požiadaviek spravodlivého procesu, ako je kontradiktórnosť či rovnosť zbraní, ktorých porušenie sťažovateľka namietala. Podľa názoru ústavného súdu právny názor krajského súdu v danej veci je zdôvodnený dostatočným spôsobom, ktorý ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný. Zo záverov krajského súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Krajský súd ako súd odvolací teda napadnutým rozhodnutím poskytol náležitú ochranu právu sťažovateľky a postupoval správne, ak napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ktoré bolo vydané v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku a judikatúrou formulovanou najvyšším súdom, potvrdil.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu (aj v spojení s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu, pozn.) a tiež s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.C

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutým uznesením krajského súdu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu (v nadväznosti na potvrdené závery rozhodnutia okresného súdu) dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže všeobecné súdy v posudzovanom prípade ústavne konformným spôsobom interpretovali a aplikovali príslušné právne normy (v danom prípade ustanovenia Exekučného poriadku).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným postupom a rozhodnutím krajského súdu a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, v dôsledku čoho pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky aj v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.D

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutým uznesením krajského súdu

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo k etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tieto ustanovenia ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak neboli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, nie je potrebné deklarovať ani porušenie týchto ustanovení ústavy (IV. ÚS 119/07).

Ústavný súd aj vo vzťahu k čl. 14 dohovoru poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že uvedený článok iba dopĺňa ostatné hmotnoprávne ustanovenia dohovoru a jeho protokolov. Tento článok však nemá vlastnú nezávislú existenciu, ale je účinný len vo vzťahu k právam a slobodám, ktoré sú zaručené ustanoveniami dohovoru (IV. ÚS 47/05).

Porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a porušenie zákazu diskriminácie zaručeného v čl. 14 dohovoru odôvodňovala sťažovateľka tým, že mala v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ňou zaobchádzané odlišne. Z uvedeného vyplýva, že porušenie označených článkov ústavy a dohovoru sťažovateľka spája s porušením svojho základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorého porušenie však ústavný súd v postupe a rozhodnutí okresného súdu nezistil. Ústavný súd preto nemohol konštatovať ani porušenie zákazu

diskriminácie zaručeného čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, a to z dôvodu absencie akejkol'vek spojitosti (príčinnej súvislosti) medzi namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru a namietaným postupom a uznesením okresného súdu. Z tohto dôvodu je sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2012